

Uusiutuva energia ja hajautettu energiantuotanto

Seminaari

6.5.2014

Veli-Pekka Reskola

Maa- ja metsätalousministeriö

Esityksen sisältö

- Uudet ja uusvanhat energiamuodot: lyhyt katsaus
  - aurinkolämpö ja – sähkö, tuulienergia, lämpöpumput
- Hajautettu energiantuotanto
  - asema energiapolitiikassa
  - tulevaisuudennäkymät maatilojen ja maaseudun kannalta

”Uudet” energiamuodot

	Plussat	Miinukset
Aurinkosähkö	Laitteiden hinta laskenut Kannattavaa oman kulutuksen korvaajana	Sähkön myynti harvoin kannattavaa Sähköyhtiöillä vaihtelevia käytäntöjä
Aurinkolämpökeräin	Täydentävä osa lämpöenergiaratkaisua	Rajatut hyödyntämismahdollisuudet
Tuulisähkö	Suuret yksiköt taloudellisesti kannattavia Pienissä yksiköissä täydentävä energiamuoto	Vaatii varavoimaratkaisun Pienissä sähkön myynti harvoin kannattavaa
Lämpöpumput	Vähentää lämmityskuluja verrattuna fossiilisiin Maalämpö pitkäaikainen ratkaisu	Kuluttaa sähköä Jos lämmitys puulla, säästöt suhteessa pienemmät Ilmalämpöpumpun jäähdytystoiminnon käyttö alentaa kannattavuutta

Hajautettu energiantuotanto

Kansallinen Energia- ja ilmastostrategia 2013 /
poiminta suunnitelluista toimenpiteistä:

- ***Edistetään lämpöyrittäjyyttä paikallisiin biomassoihin perustuvan energiantuotannon ja -käytön lisäämiseksi.***
- ***Lisätään hajautetun energiantuotannon osuutta uusiutuvan energian tuotannossa. Kansallista energia- ja aluepolitiikkaa sekä niihin liittyviä edistämistoimia suunnitellessa otetaan huomioon hajautetun energiantuotannon käytön ja jakelun kehittäminen sekä innovatiiviset lähiratkaisut.***

Nykytilanne

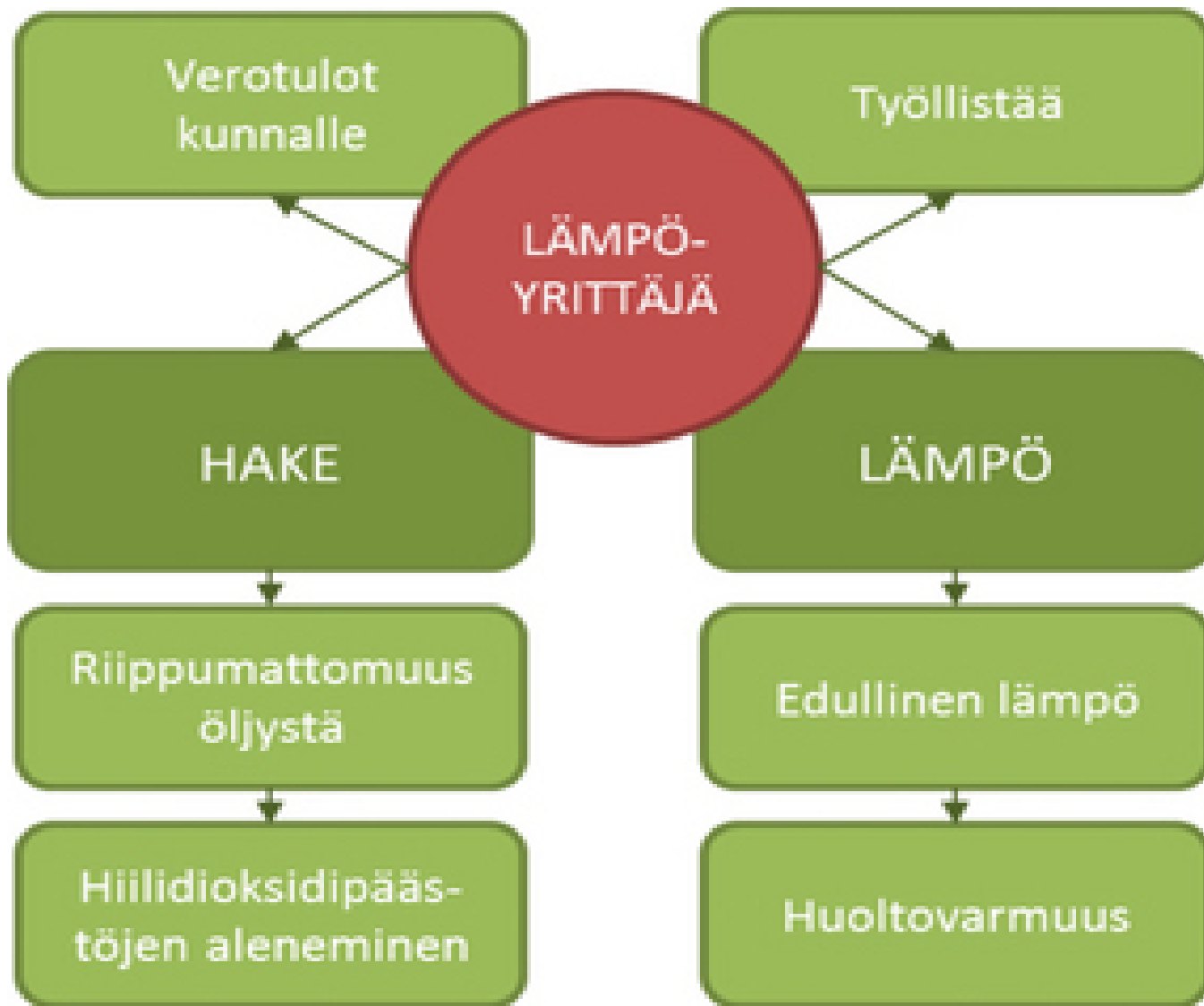
- Lämpöyrittäjäjys ja muut hajautetut lämpöratkaisut kasvaneet tasaisesti viime vuosikymmenen ajan
- Yhdistetty sähkön- ja lämmöntuotanto (pien-CHP) nousussa - uusia ratkaisuja kehitetään
- Pelkkää myytävän sähkön tuotantoa pienissä yksiköissä (erityisesti alle 100 kVA) on vaikeaa saada kannattavaksi → ostosähkön korvaaminen kannattavin osa pienimuotoista sähköntuotantoa
- Liikennepolttoaineissa kehittymismahdollisuuksia (mm. biokaasu, muut sivuvirtoihin perustuvat)

Miksi hajautettua energiantuotantoa?

- Alueellisen ja yrityskohtaisen energiaomavaraisuuden lisääminen
- Energiakustannusten lasku, energiakulujen ennakoitavuus
- Biomassojen kuljetusmatkojen lyheneminen
- Huoltovarmuus kriisitilanteissa
- Luonnollinen muoto maaseutuyrittäjyydelle
- Sopivin energiatuotannon muoto ja tuotantoketju vaatii aina tapauskohtaisen tarkastelun

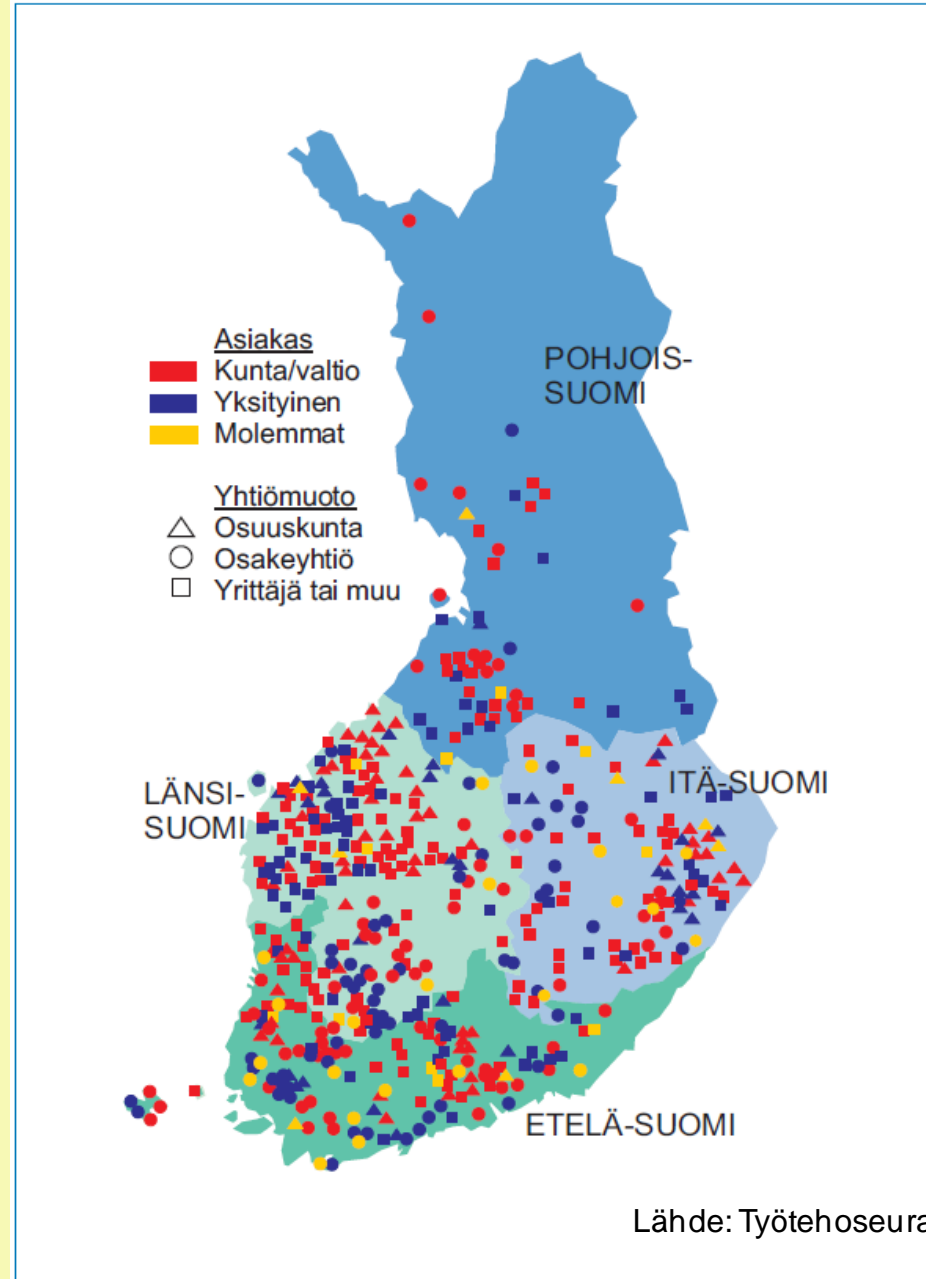

Lähde:
Motiva Oy

Lämpöyrittäjien hoitamien lämpölaitosten alueellinen jakautuminen vuoden 2012 lopulla

- Vuonna 2001 lämpöyrittävien hoitamia kohteita oli runsaat 100 kappaletta
- Vuoden 2012 lopussa niitä oli jo 527 kappaletta
- Yhteenlaskettu kattilateho noin 290 MW, uusien kattiloiden keskikoko oli noin 1 MW
- Puupolttoaineiden vuosittainen käyttö noin 1,3 miljoonaa irto-m³

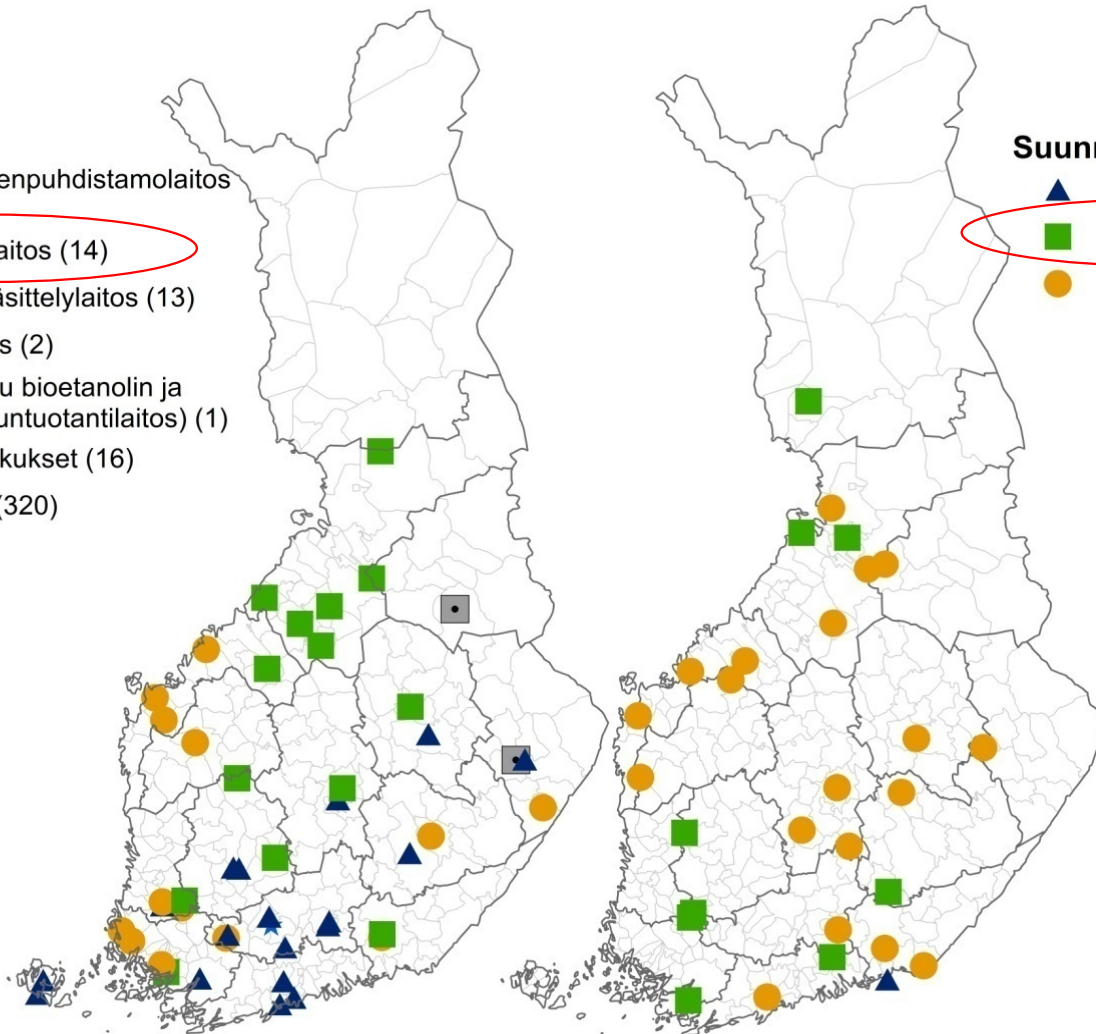
Toiminnassa ja suunnitteilla olevat biokaasulaitokset, tilanne 10.10.2013

Toimivat

- ▲ Jätevedenpuhdistamolaitos (19)
- Maatilalaitos (14)
- Yhteiskäsittelylaitos (13)
- Koelaitos (2)
- ★ Integroitu bioetanolin ja biokaasuntuotantilaitos (1)
- ELY-keskukset (16)
- Kunnat (320)

Suunnitteilla/rakenteilla

- ▲ Jätevedenpuhdistamolaitos (1)
- Maatilalaitos (10)
- Yhteiskäsittelylaitos (19)

Kunnat (Hall3Milij) © Karttakeskus Oy, lupa L4659

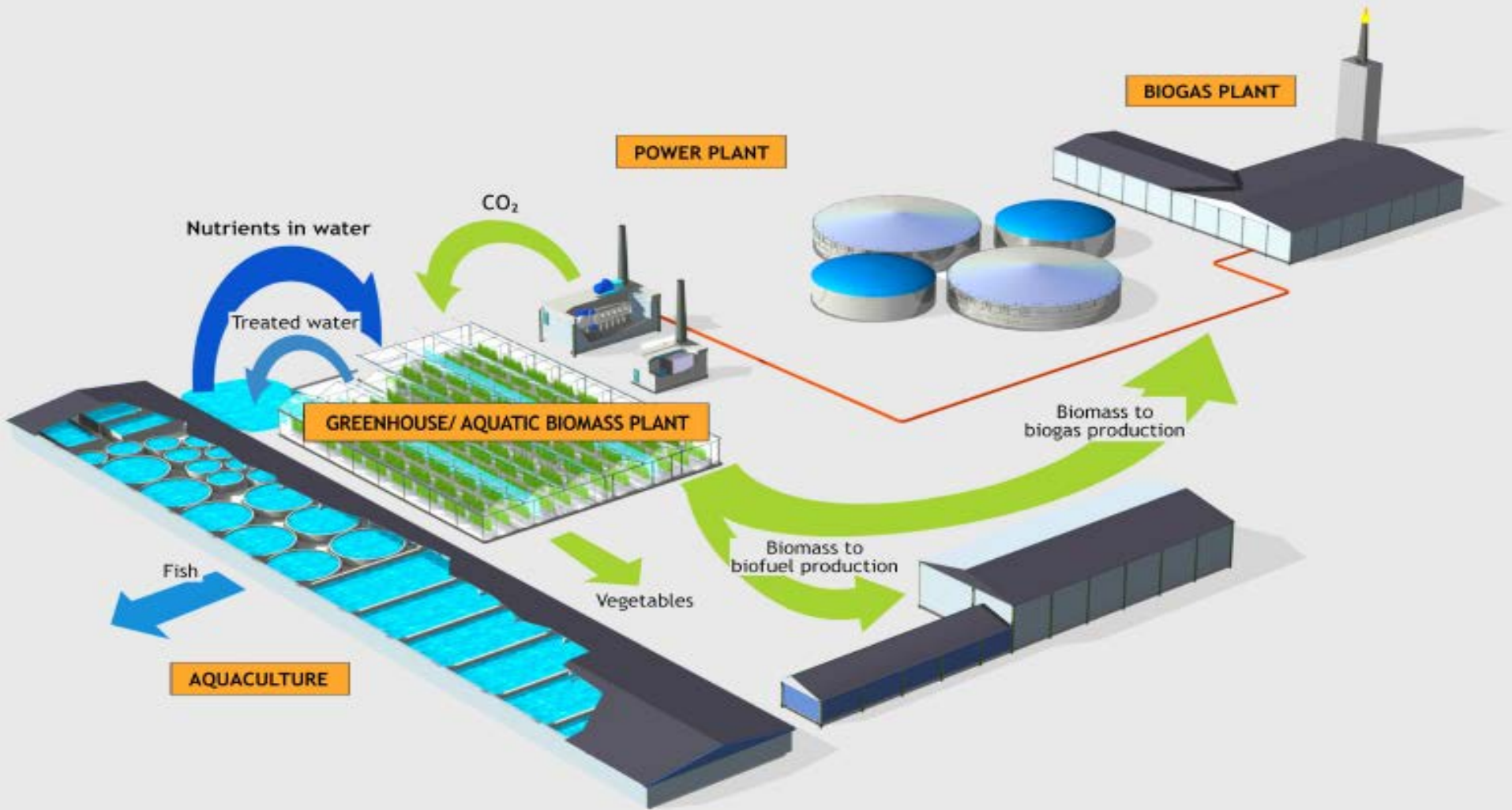
© SYKE (lähteet: VAHTI-tietojärjestelmä, Markku Alm/Varsinais-Suomen ELY-keskus ja Itä-Suomen yliopiston biokaasulaitosrekisteri)
Kirsi Merilehto/SYKE

Maatilat ja maaseutu energiantuottajina

- Maatilojen rooli energiasektorilla muuttumassa – eivät enää pelkkiä raaka-aineen tuottajia
- Puun käyttö tilojen lämpökeskuksissa luo vankan pohjan: jo yli 40% maatilojen energiasta tuotettu puu- ja peltoenergialla
- Yhä useammat tilat myös energiayrittäjiä
- Pitkän aikavälin tavoitteena energiaomavarainen ja energiaa tuottava maaseutu
- Lämmön omavaraisuus helpointa, sitten sähkö ja kone/liikennepolttoaineet
- Avainkysymyksiä uusien energiaratkaisujen luova yhdistäminen ja energiantuotannon suunnittelu osaksi tuotantoketjuja

Case Sybimar: esimerkki suljetun tuotantokierron toteutuksesta

Rajoittavia tekijöitä

- Kestävyysskriteerit
  - EU:n kriteerit liikenteen biopolttoaineille ovat olleet ongelmallisia suomessa viljellyille peltokasveille → painopiste maatalouden sivuvirtoihin
  - kiinteälle biomassalle ei kriteereitä lähivuosina?
- Kannattavuus
  - ongelma etenkin pienen mittakaavan sähköntuotannossa
  - oman käytön osalta tilanne helpompi (esim. maatilat)
- Logistiikka
  - biomassan pitkät kuljetusmatkat verottavat kannattavuutta ja lisäävät tuotannon ympäristövaikutuksia
  - myös energiatuotteiden ja jalostusketjun materiaalien kuljetus mietittävä

Hajautetun energiantuotannon edistämiskeinoja

- Maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020
  - investointi- ja kehittämistuet maataloille ja maaseutuyrityksille
  - energianeuvonta maataloille → energiatehokkuus ja uusiutuva energia, energiasuunnitelmat
  - toteutus alkaa 2015
- TEMin tukijärjestelmät suuremmille yrityksille
  - energiatuki, takuuhinta, energiakatselmukset
- Yksityisille kuluttajille kotitalousvähennys, esim. ilmalämpöpumppujen asennustyö
- Kuluttajien energianeuvonta

Kiitos mielenkiinnosta!

Veli-Pekka Reskola

Maa- ja metsätalousministeriö

puh. 029 516 2193, 040 546 9065

veli-pekka.reskola@mmm.fi